राज्यातील ६५ वर्षे वय व त्यावरील ज्येष्ठ नागरिकांना त्यांच्या दैनंदिन जीवनात सामान्य स्थितीत जगण्यासाठी आणि त्यांना वयोमानपरत्वे येणाऱ्या अपंगत्व, अशक्तपणा यावर उपाययोजना करण्यासाठी आवश्यक सहाय्य साधने/उपकरणे खरेदी करणेकरिता तसेच मनःस्वास्थ केंद्र, योगोपचार केंद्र इ. द्वारे त्यांचे मानसिक स्वास्थ अबाधित ठेवण्यासाठी राज्यात "मुख्यमंत्री वयोश्री योजना" राबविण्यास मान्यता देणे बाबत.

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक:- ज्येष्ठना-२०२२/प्रक्र.३४४/सामासु

मंत्रालय, विस्तार, मुंबई- ४०००३२

दिनांक :- ६ फेब्रुवारी, २०२४

प्रस्तावना -

सन २०११ च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्राची एकूण लोकसंख्या ११.२४ कोटी इतकी आहे. त्यापैकी सद्यस्थितीत ६५ वर्षे व त्यावरील अंदाजित एकूण १०-१२ टक्के ज्येष्ठ नागरिक (१.२५ - १.५० कोटी) आहेत. त्यापैकी मोठ्या प्रमाणात ज्येष्ठ नागरिकांना कोणत्या ना कोणत्या अपंगत्वाचा सामना करावा लागतो. सदर बाब विचारात घेवून केंद्र शासनाने दारिद्रय रेषेखालील संबंधित दिव्यांग/दुर्बलताग्रस्त ज्येष्ठ नागरिकांसाठी शारिरीक अक्षमतेनुसार सहाय्य साधने/उपकरणे पुरविण्याची वयोश्री योजना सुरु केली आहे. त्यानुसार अशा ज्येष्ठ नागरिकांना सक्रिय जीवनात आणण्यासाठी आणि गतिशीलता, संप्रेषण आणि मोकळेपणाने जीवन जगता यावे, यासाठी उपकरणे प्रदान करून तसेच मन:स्वास्थ केंद्र,योगोपचार केंद्र इ. द्वारे त्यांचे मानसिक तथा कौटुंबिक स्वास्थ अबाधित ठेवून वयोमानानुसार अनुकूल समाज निर्माण करण्यासाठी केंद्र पुरस्कृत योजनेच्या धर्तीवर राज्यात "मुख्यमंत्री वयोश्री योजना"राज्यात राबविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील ६५ वर्षे वय व त्यावरील ज्येष्ठ नागरिकांना त्यांच्या दैनंदिन जीवनात सामान्य स्थितीत जगण्यासाठी आणि त्यांना वयोमानपरत्वे येणाऱ्या अपंगत्व, अशक्तपणा यावर उपाययोजना करण्यासाठी आवश्यक सहाय्य साधने/उपकरणे खरेदी करणेकरिता तसेच मनःस्वास्थ केंद्र, योगोपचार केंद्र इ. द्वारे त्यांचे मानसिक स्वास्थ अबाधित ठेवण्यासाठी राज्यात **"मुख्यमंत्री वयोश्री योजना"** राबविण्यास मा. मंत्रिमंडळाने दिलेल्या मान्यतेनुसार शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

१. योजनेचे नाव :- <u>मुख्यमंत्री वयोश्री योजना</u>

२. सदर योजनेचे ध्येय व उद्दिष्ट :-

राज्यातील ६५ वर्षे वय व त्यावरील जेष्ठ नागरिकांना त्यांच्या दैनंदिन जीवनात सामान्य स्थितीत जगण्यासाठी आणि त्यांना वयोमानपरत्वे येणाऱ्या अपंगत्व, अशक्तपणा यावर उपाययोजना करण्यासाठी आवश्यक सहाय्य साधने/उपकरणे खरेदी करणेकरिता तसेच मनःस्वास्थ केंद्र, योगोपचार केंद्र इ. द्वारे त्यांचे मानसिक स्वास्थ अबाधित ठेवण्यासाठी प्रबोधन व प्रशिक्षणाकरिता एकवेळ एकरकमी रु. ३०००/- पात्र लाभार्थ्यांच्या बँकेच्या वैयक्तिक आधार संलग्न बचत खात्यात थेट लाभ वितरण (D.B.T.) प्रणालीद्वारे लाभ प्रदान करणे.

३. योजनेचे स्वरूप:-

सदर योजनेअंतर्गत पात्र वृद्ध लाभार्थ्यांना त्यांच्या शारीरिक असमर्थतता/+ दुर्बलतेनुसार सहाय्यभूत साधने/ उपकरणे खरेदी करता येतील. उदा:-

चष्मा
श्रवणयंत्र
ट्रायपॉड, स्टिक व्हील चेअर
फोल्डिंग वॉकर
कमोड खुर्ची
नि-ब्रेस
लंबर बेल्ट
सर्वाइकल कॉलर इ.

तसेच केंद्र शासनाच्या कार्मिक विभागाद्वारे नोंदणीकृत करण्यात आलेले तसेच राज्य शासनाद्वारे नोंदणी करण्यात आलेल्या योगोपचार केंद्र, मन:स्वास्थ केंद्र, मनशक्ती केंद्र / प्रशिक्षण केंद्र येथे सहभागी होता येईल.

४. निधी वितरण/अर्थसहाय्य:-

(i) राज्य शासनातर्फे १००%. अर्थसहाय्य उपलब्ध करून देण्यात येईल.

(ii) थेट लाभ वितरण (D.B.T.) प्रणाली द्वारे रु.३०००/- च्या मर्यादेत निधी वितरण करण्यात येईल.

(iii) शिबीराचे आयोजन करणे :-

सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत प्राथमिक आरोग्य केंद्र, उपकेंद्र, उपजिल्हा रुग्णालय यांच्यामार्फत आरोग्य यंत्रणेचे जाळे राज्याच्या कानाकोपऱ्यात पसरलेले आहे. असंसर्गजन्य रोग सर्वेक्षण (पॉप्युलेशन बेस्ड स्क्रिनिंग) व 'माझे कुटुंब माझी जबाबदारी' अभियानाअंतर्गत ज्येष्ठ नागरिकांची सर्वेक्षण व स्क्रिनिंग घरोघरी जाऊन करण्यात येते. अशाप्रकारे सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या यंत्रणेमार्फत त्या विभागाच्या सर्वेक्षणासोबत या योजनेच्या लाभार्थ्यांची तपासणी करण्यात येईल.

५. लाभार्थ्यांची तपासणी, प्रवास, अल्पोपहार, कार्यालयीन खर्च, पात्र लाभार्थी यांची नोंदणी, दस्तावेज हाताळणी, कागदपत्र तपासणी करुन त्यांना थेट लाभ (D.B.T.) व्दारे वितरित करणे. तसेच लाभार्थ्यास लाभ प्रमाणपत्र वाटप करणे करिता प्रती लाभार्थी रू. २००/- अंदाजे खर्च अपेक्षित आहे.

६. योजनेची अंमलबजावणी :-

(i) ज्येष्ठ नागरिकांना आवश्यक सहाय्य व विशेष आर्थिक सहाय्य अनुदान थेट लाभ वितरण (D.B.T.) प्रणालीद्वारे अदा करण्याकरिता सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, आयुक्त समाजकल्याण विभाग, पुणे आणि जिल्हा स्तरावरील अंमलबजावणी समिती यांचा सहभाग असेल.

(ii) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, योजनेच्या अंमलबजावणीवर देखरेख व नियंत्रण करेल.

७. राज्य नोडल एजन्सी / यंत्रणा :-

प्रस्तुत योजनेसाठी लाभार्थ्यांची निवड करणे, लाभार्थ्यांकडून आवश्यक कागदपत्रांची तपासणी करणे, लाभार्थ्यांचे आधार क्रमांक, बँक खाते यांची माहिती गोळा करणे इ. कामे नोडल एजन्सी/केंद्रीय सामाजिक उपक्रम संस्था (CPSU) यांच्या माध्यमातून आयुक्त, समाजकल्याण पुणे यांच्याद्वारे पार पाडण्यात येईल.

सदर योजनेअंतर्गत लाभार्थ्यांची निवड, योजनेची अंमलबजावणी आणि देखरेख करण्याच्या उद्देशाने ग्रामीण भागाकरीता जिल्हाधिकारी व शहरी भागाकरीता आयुक्त, महानगरपालिका यांच्या अध्यक्षतेखाली पुढीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात येईल.

अ) महानगरपालिका स्तर :

अध्यक्ष :-	आयुक्त, महानगरपालिका
सदस्य:-	वैद्यकीय अधिकारी, महानगरपालिका,महिला व बालविकास अधिकारी
सदस्य सचिव:-	सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण

ब) जिल्हा स्तर :-

अध्यक्ष :-	जिल्हाधिकारी
सह-अध्यक्ष:-	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
सदस्य -	जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, जिल्हा शल्य चिकित्सक, आरोग्य विभाग, सहसंचालक/समकक्ष अधिकारी महिला व बालविकास
सदस्य सचिव :-	सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण/जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी

८. लाभार्थ्यांच्या पात्रतेचे निकष :-

अ) सदर योजनेतंर्गत लाभार्थी व्यक्ती राज्यातील ज्येष्ठ नागरिक (ज्या नागरिकांनी दि.३१.१२.२०२३ अखेर पर्यन्त वयाची ६५ वर्षे पूर्ण केली असतील, असे नागरिक पात्र समजण्यात येतील). ज्या व्यक्तींचे वय ६५ वर्षे आणि त्याहून अधिक आहे त्या व्यक्तींकडे आधार कार्ड असणे आवश्यक आहे किंवा आधार कार्डसाठी अर्ज केलेला असावा आणि आधार नोंदणीची पावती असणे आवश्यक आहे. जर लाभार्थ्यांकडे आधार कार्ड नसेल, आणि स्वतंत्र ओळख दस्तऐवज असतील, तर ते ओळख पटविण्यासाठी स्वीकारार्ह असेल.

आ) लाभार्थी पात्रतेसाठी जिल्हा प्राधिकरणाकडून प्रमाणपत्र किंवा बीपीएल रेशन कार्ड किंवा राष्ट्रीय सामाजिक सहाय्य कार्यक्रमांतर्गत इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृद्धापकाळ निवृत्तीवेतन योजनेअंतर्गत किंवा राज्य/केंद्रशासित सरकारच्या इतर कोणत्याही पेन्शन योजनेअंतर्गत वृद्धापकाळ निवृत्तीवेतन मिळाल्याचा पुरावा सादर करू शकतो.

इ) उत्पन्न मर्यादा - लाभार्थ्याचे कौटुंबिक वार्षिक उत्पन्न रु.२ लाखाच्या आत असावे.याबाबतचे लाभार्थ्यांने स्वयंघोषणापत्र सादर करणे आवश्यक राहील.

ई) सदर व्यक्तीने मागील ३ वर्षात स्थानिक स्वराज्य संस्था आणि सरकारद्वारे नियंत्रित सार्वजनिक उपक्रमांसहित कोणत्याही सरकारी स्रोतांकडून तेच उपकरण विनामूल्य प्राप्त केले नसावे. याबाबतचे लाभार्थ्याने स्वयं घोषणापत्र सादर करणे आवश्यक राहील. मात्र दोषपूर्ण /अकार्यक्षम उपकरणे इत्यादींच्या बदलीला अपवाद म्हणून परवानगी दिली जाऊ शकते.

उ) पात्र लाभार्थ्यांच्या बँकेच्या वैयक्तीक आधार संलग्न बचत खात्यात रु. ३०००/- थेट लाभ वितरण प्रणालीद्वारे वितरीत झाल्यावर सदर योजनेअंतर्गत विहीत केलेली उपकरणे खरेदी केल्याचे तसेच मनःस्वास्थ केंद्राद्वारे प्रशिक्षण घेतल्याचे लाभार्थ्यांचे देयक (Invoice) प्रमाणपत्र ३० दिवसांच्या आत संबंधित सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण यांच्याकडून प्रमाणित करुन संबंधित केंद्रीय सामाजिक उपक्रम (CPSU) संस्थेमार्फत विकसित पोर्टलवर ३० दिवसांच्या आत अपलोड करणे आवश्यक राहील. अन्यथा लाभार्थ्यांकडून सदर रक्कम वसूल करण्यात येईल.

ऊ) निवड / निश्चित केलेल्या जिल्हयात, लाभार्थ्यांच्या संख्येपैकी ३० टक्के महिला असतील.

योजनेसाठी आवश्यक कागदपत्रे :

१. आधारकार्ड /मतदान कार्ड
२. राष्ट्रीयकृत बँकेची बँक पासबुक झेरॉक्स
३. पासपोर्ट आकाराचे २ फोटो
४. स्वयं-घोषणापत्र
५. शासनाने ओळखपत्र पटविण्यासाठी विहीत केलेली अन्य कागदपत्रे

९. पोर्टल तयार करणे :-

राष्ट्रीय वयोश्री योजनेच्या धर्तीवर सदर योजनेचे नवीन स्वतंत्र पोर्टल महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळाकडून विकसित करण्यात येईल.

१०. योजनेबद्दल जागरुकता निर्माण करणे:

राज्य शासनाच्या मान्यतेने/सहमतीने अंमलबजावणी यंत्रणा या योजनेची व्यापक प्रसिद्धी करतील. जेणेकरुन लाभार्थी आणि त्यांच्या कुटुंबियांमध्ये तसेच सामान्य जनतेमध्ये योजनेचे अस्तित्व आणि त्याअंतर्गत उपलब्ध असलेल्या लाभांबद्दल पुरेशी जागरूकता निर्माण होईल.

११. नियंत्रण आणि मूल्यमापन:-

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाद्वारे या योजनेचे नियंत्रण केले जाईल. विभागाद्वारे या कार्यक्रमाचे मूल्यमापन अंमलबजावणीच्या एक वर्षानंतर आयुक्त, समाजकल्याण पुणे यांचेमार्फत केले जाईल.

अर्ज प्रक्रिया, छाननी, वितरण पद्धती ई. औपचारिकता अंमलबजावणी एजन्सीव्दारे निश्चित केल्या जातील.

१२. आर्थिक भार :-

(अ) थेट लाभ खर्च:- सन २०११ च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्राची एकूण लोकसंख्या ११.२४ कोटी इतकी आहे. त्यापैकी सद्यस्थितीत ६५ वर्षे व त्यावरील अंदाजित एकूण १०-१२ टक्के (१.२५ - १.५० कोटी) ज्येष्ठ नागरिक आहेत. त्यापैकी प्रायोगिक तत्वावर वृद्धापकाळाने ग्रस्त व वृद्धापकाळ संबंधीत अपंगत्वाने ग्रस्त तसेच मानसिक अस्वास्थाने पिडीत अंदाजे १२.५ ते १५ लक्ष राज्यातील ज्येष्ठ नागरीकांना या योजनेचा लाभ देणे अपेक्षित आहे. यासाठी प्रत्येक पात्र लाभार्थीमागे रु. ३००० प्रतीवर्ष एकरकमी अदा करणे अपेक्षित आहे. त्यानुसार थेट लाभ वितरण (D.B.T.) करिता [१५,००,००० x ३००० = ४५०,००,००,०००] (अक्षरी रुपये चारशे पन्नास कोटी फक्त) इतका कमाल अंदाजित खर्च असेल.

(ब) नोडल एजन्सी खर्च :-

प्रती लाभार्थी खर्च रुपये २००/- प्रमाणे (१५,००,००० x २०० = रु.३०,००,००,०००/-) (अक्षरी रुपये तीस कोटी फक्त) इतका कमाल अंदाजित खर्च असेल.

अंमलबजावणी संस्था, नोडल एजन्सी / केंद्रीय सामाजिक उपक्रम संस्था (CPSU) यांच्याद्वारे लाभार्थी संबंधीत सर्व कामे व थेट लाभ वितरण (D.B.T.) प्रक्रिया द्वारे पार पाडून होईल.

कामांचे स्वरूप :-

पात्र लाभार्थ्यांची कागदपत्रे तपासणी

आधार प्रमाणीकरण

बँक खाते व आधार जोडणी

विभागाशी समन्वयन करणे

देय रक्कम थेट लाभ वितरण (DBT) द्वारे खात्यात वळती करणे.

(क) शिबीर आयोजन :-

सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत प्राथमिक आरोग्य केंद्र, उपकेंद्र, उपजिल्हा रुग्णालय यांच्यामार्फत आरोग्य यंत्रणेचे जाळे राज्याच्या कानाकोपऱ्यात पसरलेले आहे. असंसर्गजन्य रोग सर्वेक्षण (पॉप्युलेशन बेस्ड स्क्रिनिंग) व माझे कुटुंब माझी जबाबदारी अभियानाअंतर्गत ज्येष्ठ नागरिकांची सर्वेक्षण व स्क्रिनिंग घरोघरी जाऊन करण्यात येते. अशाप्रकारे सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या यंत्रणेमार्फत त्या विभागाच्या सर्वेक्षणासोबत या योजनेच्या लाभार्थ्यांची तपासणी करण्यात येईल.

सदर योजनेकरिता प्रस्तावित खर्च पुढीलप्रमाणे -

अ. क्र.	तपशील	प्रस्तावित खर्च (रक्कम लक्ष मध्ये)
१	थेट लाभ वितरण खर्च (१५ लाख लाभार्थी यांना प्रति रु. ३ हजार प्रमाणे)	४५०००.००
२	नोडल एजन्सी खर्च	३०००.००
३	शिबीर आयोजन खर्च	००.००
	एकूण	४८०००.००

(अक्षरी रक्कम रू.चारशे ऐशी कोटी फक्त)

१३. लेखापरीक्षण:-

अंमलबजावणी करणाऱ्या एजन्सीचे खाते संदर्भात वेळोवेळी सुधारित केलेल्या जनरल फायनान्स रुल (G.F.R.२०१७) च्या तरतुदीनुसार लेखापरीक्षणाच्या अधीन असतील.

१४. सदर योजनेकरिता वार्षिक अंदाजे रू.४८०.०० कोटी इतक्या खर्चास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर योजनेच्या खर्चासाठी स्वतंत्रपणे लेखाशिर्ष घेण्यात येईल. सद्य:स्थितीत मुख्यमंत्री वयोश्री योजनेंतर्गतचा सन २०२३-२०२४ या आर्थिक वर्षातील खर्च भागविण्यासाठी या विभागाच्या अनुसूचित जाती उपयोजनेतंर्गत "भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक विकास योजना" (लेखाशिर्ष २२२५-एफ-०८५) या राज्यस्तरीय योजनेमधील अर्थसंकल्पीत निधी "मुख्यमंत्री वयोश्री योजने" करिता पुनर्विनियोजनाद्वारे या विभागाच्या "वृध्द व अपंगासाठी गृहे" या योजनेतंर्गतच्या २२३५-१४३२ या लेखाशिर्षातंर्गत उपलब्ध करण्यात येईल.

१५. सदर योजनेच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने सदर शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट-१ व परिशिष्ट-२ प्रमाणे इतर सर्वसाधारण मार्गदर्शक तत्वे असतील.

१६. सदर शासन निर्णय मा. मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेने दि.०५ फेब्रुवारी,२०२४ च्या बैठकीत घेण्यात आलेल्या निर्णयानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

१७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्यांचा सांकेतांक २०२४०२०६१९४३३४४७२२ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने,

सहपत्र- परिशिष्ट- १ & २

RAVINDRA SHIVAJI GORVE

Digitally signed by RAVINDRA SHIVAJI GORVE
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=SOCIAL JUSTICE AND SPECIAL ASSISTANCE DEPARTMENT, 2.5.4.20=1cf45fecc49d779b77cc40d48a47afd9acce3cf6f847a274fe9ee5ec9ed23094, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=5BF9529B988B3F5AE0952D00630DA49F825A8ED30F32967CC2872941AFCC0742, cn=RAVINDRA SHIVAJI GORVE
Date: 2024.02.07 13:14:43 +05'30'

(रविंद्र गोरवे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,
मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई
मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
मा. मंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई
सर्व मा. विधानपरिषद /विधानसभा सदस्य, विधानमंडळ, विधानभवन, मुंबई-२१.
मा. मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
सर्व अ.मु.स./प्र.सचिव/सचिव,मंत्रालय मुंबई
प्रधान सचिव, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, राज्य आरोग्य हमी सोसायटी, वरळी, मुंबई
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई
संचालक, सार्वजनिक आरोग्य, महाराष्ट्र राज्य
आयुक्त, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य,पुणे
आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य,पुणे
सर्व आयुक्त, महानगरपालिका
सर्व जिल्हाधिकारी
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण
सर्व सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण /जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी
महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
संचालक, माहिती व तंत्रज्ञान महामंडळ,मुंबई
अधिष्ठाता, शासकीय वैद्यकिय महाविद्यालये व रुग्णालये (सर्व)
संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय,मुंबई.
सहसचिव (अर्थसंकल्प / अजाक), सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
सर्व जिल्हा आरोग्य अधिकारी/जिल्हा शल्य चिकित्सक
जिल्हा महिला बालविकास अधिकारी
निवडनस्ती

परिशिष्ट - १
मार्गदर्शक तत्वे

(i) नोंदणीकृत लाभार्थ्यांची कागदपत्रे तपासणी, आधार प्रमाणीकरण, हमीपत्र, बँक लिंकेज इत्यादी तपासून शिबिरा करिता नेमून दिलेल्या प्राधिकृत अधिकाऱ्यांमार्फत प्रमाणित करून घेण्यात येईल व सदरील डाटा ऑनलाइन पद्धतीने व ऑफलाईन पद्धतीने जतन करण्यात येईल.

(ii) मूल्यमापन पूर्ण झाल्यानंतर लाभार्थ्यांना E-Token प्रदान करण्यात येईल. तसेच ऑफलाईन पद्धती करिता नोंदणी पावती प्रदान करण्यात येईल.

(iii) जिल्हा / महापालिका स्तरावरील मूल्यमापन कार्य पूर्ण पार पाडल्यानंतर सदरील पात्र लाभार्थ्यांची माहिती ऑनलाईन तसेच ऑफलाइन पद्धतीने आयुक्त, समाज कल्याण, पुणे / सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांच्याकडे PSU द्वारे सादर करण्यात येईल.

(iv) पात्र लाभार्थ्यांची यादी, नाव, फोटो व लिंग तसेच नाव, बँक खाते, आधार क्रमांक, बीपीएल कार्ड क्रमांक इ.तपशीलवार माहिती आयुक्तालयामार्फत वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात येईल.

(v) तक्रार निवारण, अभिप्राय इ. सेवा प्रदान करण्यासाठी विभागाद्वारे स्वतंत्र यंत्रणा तयार करण्यात येईल. (IVR System, Toll free क्रमांक इ.)

परिशिष्ट - २

: सहाय्य प्रदान करण्यासाठी मार्गदर्शक तत्वे :

(a) आयुक्त, समाज कल्याण, पुणे हे जिल्हास्तरीय अंमलबजावणी समितीद्वारे संभाव्य लाभार्थ्यांची ओळख/शहानिशा करून घेईल आणि योजनेअंतर्गत नमूद केलेल्या सर्व मार्गदर्शक तत्वे / अटी इत्यादीची खात्री केल्यानंतर लाभार्थ्यांची यादी अंतिम करेल.

(b) CPSU द्वारे लाभार्थ्यांकडून सदरील प्राप्त रक्कम नेमून दिलेल्या प्रयोजनाकरिता वापरण्यात येईल असे स्वयंघोषणापत्र प्राप्त करून घ्यावे व राष्ट्रीय योजनेचा / केंद्र पुरस्कृत समकक्ष योजनेचा लाभ घेतला नसल्याचे देखील त्यात नमूद करून घ्यावे.

(c) योजनेच्या अंमलबजावणीची तपासणी करण्याचा अधिकार सामाजिक न्याय विभागास असेल.

(d) योजनेअंतर्गत प्राप्त निधीसाठी स्वतंत्र खाते उघडण्यात येईल. तसेच योजनेअंतर्गत कार्यान्वित होण्यासाठी निधी स्वतंत्र बँक खात्यात ठेवला जाऊ शकतो.

(e) पात्र लाभार्थ्यांना D.B.T. द्वारे रक्कम प्रदान करण्यात येईल. तसेच अखर्चिक रक्कम, D.B.T. मधील अडचणींमुळे लाभार्थ्यांच्या खात्यात जमा न झालेली रक्कम विभागाच्या खात्यात जमा करण्यात येईल.

(f) आर्थिक वर्षाचे खाते आर्थिक वर्ष संपल्यानंतर सहा महिन्यांच्या आत किंवा पुढील मंजुरी यापैकी जे आधी असेल, जे उपयोगिता प्रमाणपत्र आणि अंमलबजावणी यंत्रणेच्या सक्षम अधिकाऱ्याने स्वाक्षरी केलेल्या लेखा परिक्षित खात्यांद्वारे प्रस्तुत केले जातील.

****